

- Fagforbundet markerte FNs internasjonale dag mot fattigdom. **Side 3**
- Kvinne skadd på jobb – får ingen erstatning. **Side 7**

Snart klart i Angola

FOTO: GEIRMUND JØR

Snart ferdig: I april, når regntida er over, står alle husene i Fagforbundets barneby ferdig. Da skal SOS-mødrene ansettes og litt etter litt skal 120 foreldreløse barn få en ny framtid. OSS tillitsvalgte var der.

Side 4–5 og Fagbladet

Falleferdig sjukehus

Allerede på 70-tallet var det enighet om at sykehuset i Stokmarknes trengte oppussing. På slutten av 70-tallet kom det brakker. Siden da er det ikke slått inn en eneste spiker i det falleferdige sjukehuset.

Side 2

FOTO: ARKIV

Vill Frp-ferd på Askøy

Det går hardt for seg når Frp forsøker å styre Askøy kommune. Forslag om kommunal utleie av de ansatte er framsatt i lokalavisa. Benkeforslag som berører ansatte og medfører brudd på avtaleverket er blitt regelen, ikke unntaket.

Side 2

FOTO: ASKØYVÆRINGEN

Olje eller fisk i Vesterålen

Det er djup strid om oljeboring på fiskebankane utanfor Lofoten og Vesterålen. Det er danna lokale aksjonskomitear som kjempar mot planane. Fagforbundet sine lokale tillitsvalde er klare i sitt syn. Dei vil ha fisk, ikkje olje.

Side 5

FOTO: ANDREAS HALSE

NYHET

Vill Frp-seilas i Askøy

FOTO: ASKØYVÆRINGEN

Det går vilt for seg når Fremskrittspartiet forsøker å styre Askøy kommune. Siden valget har de tillitsvalgte hatt henda fulle av brudd på lover og avtaler. Som utleie av kommuneansatte til private barnehager, for eksempel.

– Jeg satte kaffen i vrangstrupen da avisa Askøyværingen meldte at Frp ville leie ut ansatte i kommunale barnehager, til private barnehager, tidligere høst. Forslaget var ikke drøftet i administrasjonsutvalg eller andre vedtaksføre organ. Ingen lot til å bry seg med at avtaleverket ble brutt, forteller Fagforbundets hovedtillitsvalgte Elsa Heradstveit i Askøy.

Det hele begynte pent. Kommunen skulle flytte og slå sammen tre mindre barnehager til en ny kommunal barnehage. Nye Skogstunet barnehage skulle bli noe av et flaggskip i kommunen med åtte avdelinger, splitter nytt bygg og endog en spesialavdeling med logopeder, spesialpedagoger og andre spesialister.

Disse skulle gi spesialtilbud til barn med vansker.

Men så gikk det Frp-politikk i saken.

Dyr privatisering

På et møte i kommunes utvalg for teknikk og miljø våren 2008 ble det fremmet benkeforslag om privat bygging og drift av den nye barnehagen. Ingen lot til å tenke på at dette i sterk grad påvirket arbeids- og ansettelsesforhold for de i alt 36 menneskene som var ansatt i de tre barnehagene. Dette var første gang de tillitsvalgte i Askøy fikk informasjon om viktige saker gjennom lokalavisa.

– Det ble litt av et opprør. Foreldre, ansatte medlemmene og de andre politi-

kerne var i sjokk. Det var et soleklart brudd på lov og avtaleverk. Vi krevde forhandlinger på vegne av medlemmene, forteller Heradstveit.

De fagorganiserte mobiliserte til streik og det hele endte med at saken ble utsatt. Men det var først etter at ekstern juridisk kompetanse kunne fortelle politikerne at avgjørelsen ikke kunne tas før man har hatt drøftelser med de tillitsvalgte.

Kommunal drift lønnsomt

Samtidig kom det rapporter som viste at kommunen kunne tjene på å drive barnehagen i kommunal regi. Men der Frp regjerer, kjemper fornuften en tung kamp. Til tross for at kommunal drift

Opgitt: Utdanningsforbundets Kenneth Helmersen og Fagforbundets Elsa Heradstveit har har fått massevis å gjøre etter at det ble borgrelig flertall i Askøy kommune.

kunne lønne seg for kommunen, at planer om en spesialavdeling gikk i vasken og at kommunen hadde personale til å fylle den nye barnehagen, ble vedtak om privatisering trumfet gjennom.

I september i år skjedde altså det samme på nytt. Frps gruppeleder, Roald Steinseide stod fram i lokalavisa, nå med det oppsiktsvekkende forslaget om å leie ut de ansatte i de tre barnehagene som skulle legges ned, til den private barnehagen til selvkost.

Rødt lys

– Alle varsellamper lyste, forteller Elsa Heradstveit.

– Hvor lenge skulle en slik avtale gjelde? Hvem skulle være arbeidsgiver? Hvilken tariffavtale skulle gjelde? Ville de ansatte bli meldt ut av tjenestepensjonsordningen – med de store økonomiske tapene det ville medføre? Igjen måtte de hovedtillitsvalgte slå avtaleverket i bordet. Hovedavtalen er inngått med sikte på at de ansatte skal ha et godt og trygt arbeidsmiljø og at alle vesentlige endringer skal drøftes. Det virker det ikke som Høyre og Frp i Askøy har fått med seg, sier hun.

Selv om Elsa Heradstveit er kritisk til den politiske ledelsen i kommunen er hun ikke like kritisk til administrasjonen. Hun forteller at fagforeningene har fått løfte om at alle som vil skal få beholde sin kommunale stilling, og at lov og avtaleverk skal overholdes.

– For oss var dette den første politiske kampen om privatisering, men det kommer nok flere. Før denne kommunevalgperioden er over, kommer vi nok til å være eksperter på slike kamper, sier Elsa Heradstveit i Askøy.

GEIRMUND JØR |
geirmund.jor@fagforbundet.no

Flere tiår med usikkerhet

For 21 år siden ble det oppført Moelven-brakker som et provisorium, i påvente av et nytt sykehus. Brakke- ne står og er fortsatt i fullt bruk, som akuttmottak.

– Historien om nytt sykehus på Stokmarknes er lang og brokete. Det ville blitt en tykk historiebok om alt skulle med. Fortsatt har vi ikke noe nytt bygg, sier Unni Roland, Fagforbundets hovedtillitsvalgt ved Nordlandssykehuset Vesterålen på Stokmarknes. I likhet med mange andre sykehusansatte føler hun kravene om innsparing på kroppen, hver eneste dag.

Nedslitt

Sykehuset ble tegnet i 1944 og gjort klart til innflytting i sju år senere. Arbeidsforholdene og ikke minst pasientfasilitetene er deretter.

– Pasientfasilitetene er ikke forbedret siden vi flyttet inn for 56 år siden, sier Roland.

Allerede i begynnelsen av 70-årene var dette et sykehus som ble regnet for gammelt. Da startet de første planene om et nybygg. I 1976 ble det oppført Moelven-brakker som et midlertidig tiltak. Samtidig ble alle investeringer

og vedlikeholdsutgifter, utenom de helt livsviktige, stoppet. Et nytt sykehus var på trappene på Stokmarknes. I dag er sykehuset blitt 32 år eldre og brakke- ne huser fortsatt akuttmottak og legekontorer.

– Bygningstilstanden hindrer effektiv behandling. Vi skammer oss over at vi ikke kan tilby bedre fasiliteter, forteller Roland. Toalettforhold er under enhver kritikk. Badene er få, små og nedslitte. Mesteparten av gulvbeleggene er utslitt linoleum. Mange av vinduene kan ikke låses og noen er spikret igjen.

Økonomi

Roland mener kravene til økonomiske resultater er blitt viktigere enn pasientforholdene. Argumentene for å utsette byggingen har vært mange og oppfinnsomme. Alle påbegynte prosjekter er blitt stanset på målstreken. Sist sommer ble det avholdt et allmøte med Helse Nords administrerende direktør. Ifølge Roland ble de ansatte informert om at det ikke var noen grunn til bekymring. Et nytt sykehus ville bli bygget. I tillegg ble et fullverdig akuttilbud nærmest garantert. Fortsatt er spaden ikke satt i jorda.

– Folk er oppgitte. Vi er glade i arbeidsplassen vår og stolte over at vi kan gi den behandlingen vi gir, til tross for at arbeidsforholdene er som de er. Men alle uttalelsene fra de ansatte vi-

FOTO: KNUT IVAR AARSTEIN

Skuffet: Regnskapsreglene i Staten fører sykehusene inn i et økonomisk uføre sier Unni Roland, HTV ved Nordlandssykehuset Vesterålen på Stokmarknes.

ser at tålmodigheten er på bristepunktet. Vi kan ikke akseptere flere utsettelse nå, sier Roland.

Aksjoner

Det har vært flere aksjoner til støtte for sykehuset. De om lag 30 000 innbyggerne i Vesterålen, som sykehuset dekker, ønsker et nytt sykehus og å beholde et fullverdig akuttilbud. Hun tror det er grunn til å se mørkt på utbyggingen, om ikke helseforetakene får et regnskapssystem som egner seg for offentlig velferdstjeneste. For før en utbygging kan finne sted, er det en forutsetning at foretaket har balanse i økonomien.

– Sykehus er ikke butikk. Likevel drives sykehusene etter de samme økonomiske prinsipper som næringslivsbedrifter. Det må bli slutt på å føre sykehusregnskap etter bedriftsmodellen. Regjeringen lytter ikke til de ansatte. Ikke når vi forteller hva konsekvensen blir når det kuttes i antall stillinger. Ikke når vi forteller om arbeidssituasjonen. Likevel ser vi at de deltar i debattprogrammer på TV og sier at alt er såre bra. Dette provoserer oss tillitsvalgte, sier Roland.

MORTEN HANSEN |

Fattigdom er menneskeskapt

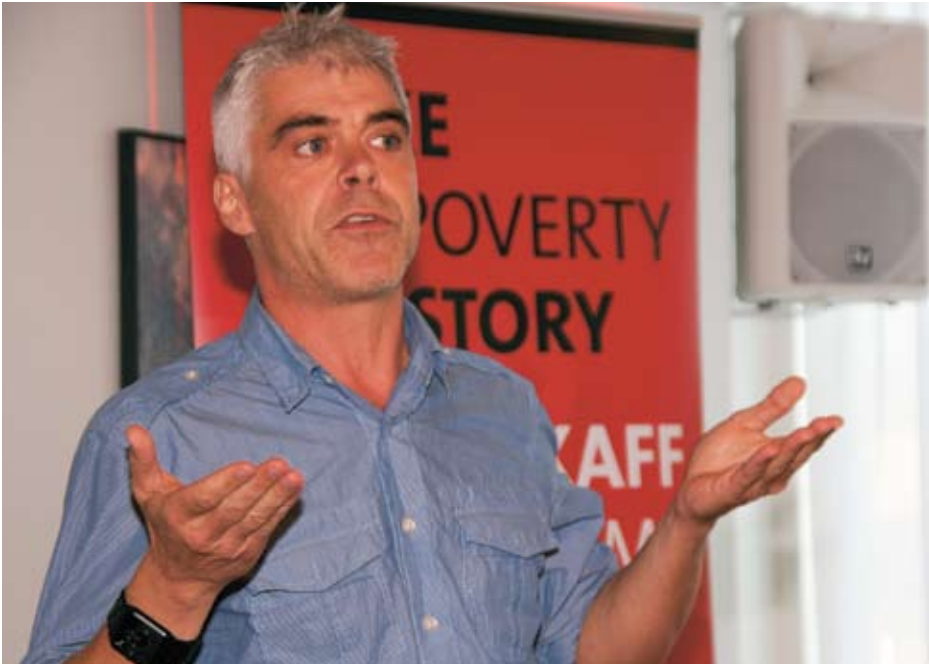

FOTO: ELLISIV SOLSKINNSBAKK SELNES

Fattigdomsbekjempelse er hardcore politikk. Det var det stor enighet om under Fagforbundets fattigdomskonferanse som ble arrangert i Oslo 22. oktober.

Fattigdomskonferansen er den andre i rekken som Fagforbundet arrangerer i forbindelse FNs internasjonale dag for bekjempelse av fattigdom. Målet er å sette fokus på Tusenårsmåla og på hvordan en kan bekjempe fattigdom. Årets konferanse konsentrerte seg om tre av FNs tusenårsmål som omhandler likestilling, barnedødelighet og kvinnehelse. Paradokset er at statsledere som har undertegnet disse måla gjennom praktisk politikk viser at de ikke ønsker å dele.

Muskelen i internasjonalt bistandsarbeid
Generalsekretær Petter Eide i Norsk Folkehjelp sa på konferansen at Tusenårs-

måla ikke er nok i seg selv. Han minnet forsamlingen på at fattigdom er menneskeskapt. Det er noen som vil at andre skal være fattige. Han sa klart i fra om at verdenssamfunnet må slutte å snakke om fattige land. Det tilslører virkeligheten og blir en dobbel urettferdighet mot de fattigste menneskene i verden. Fordeling handler om politikk, og mange av de landene der folk sulter i hjel, har ressurser nok til å fø både egne innbyggere og sine naboer.

– Det som må til er demokratibygging, strukturendringer og dialogarbeid som styrker sivilsamfunnene, sa Eide, og understreket at den internasjonale fagbevegelesen er muskelen i dette arbeidet.

Politikk: – Noen vil at andre skal være fattige, sa Petter Eide i Norsk Folkehjelp.

Kvinner rammes hardest
Martha Rubiano Skretteberg, leder for Forum for kvinner og utviklingsspørsmål (FOKUS) og Line Hegna fra FNs utviklingsprogram (UNDP) Petter Eide i hans beskrivelse av virkeligheten.

– Fattigdomsbekjempelse er hardcore politikk, sa Line Hegna som har erfaring gjennom FN-systemet fra å jobbe mot statsleder og regjeringer. Og Hegna var krystallklar; Årsaken til fattigdom og til at utviklinga går sakte skyldes manglende politisk vilje.

Både Hegna og Skretteberg viste statistikk som tydeliggjør at fattigdommen rammer jentebarn og kvinner hardest. Mer enn en milliard mennesker lever i fattigdom i verden i dag, et overveiende flertall er kvinner. Andelen av fattige kvinner øker i forhold til menn. Kvinner er en liten del av arbeidsstyrken i formell sektor, men er overrepresentert i uformell sektor, har mer usikkert og helse-skadelig arbeid og tjener gjennomgående mindre enn menn.

– Uten kvinnebevegelsen og fagbevegelsen når vi aldri Tusenårsmåla, sa Martha Rubiano Skretteberg, som i likhet med Eide og Hegna konkluderte med at fattigdomsbekjempelse handler om langsiktige sosioøkonomiske forandringer. Politikere og statsledere må se menneskene bak tallene og virkelig ønske en endring. Alle mennesker er født frie og med samme verdi. Kampen mot fattigdom handler ikke om veldedighet, men om menneskerettigheter.

RANDI TEVIK |
randi.tevik@fagforbundet.no

Kvinner og fattigdom

- Mer enn en milliard mennesker lever i fattigdom i dag. De fleste er kvinner.
- Kvinner er overrepresentert i uformell sektor, og har mer usikkert og helse-skadelig arbeid enn menn.
- 16% av parlamentsmedlemmer verden over er kvinner.

- To tredjedeler av verdens analfabeter er kvinner.
- Hvert år blir flere millioner kvinner verden over utsatt for menneskehandel.
- I Afrika er unge kvinner tre ganger mer utsatt for hivsmitte enn unge menn.
- Rundt 130 millioner kvinner har blitt utsatt for kjønnslemllestelse.

- 70% av ofre for krig og konflikt er sivile, de fleste er kvinner og barn.
- 80% av verdens flyktninger og internt fordrevne personer er kvinner. Disse er spesielt utsatt for vold og overgrep, sykdom og matmangel.
- Hvert minutt dør en kvinne i forbindelse med svangerskap, abort og fødsler.

KILDE: UNIFEM, UNFPA OG UNESCO 2005

Indias ryggrad svekkes

– Hvordan kan man legge hjerte og sjel i jobben, når man tjener under én dollar dagen? spør sekretær i ISKA (Internasjonalen for stats- og kommuneansatte) Sør-Asia, Anandalakshmi Vaidhiyathan.

I India er det en utfordring å fordele den voksende velstanden. De rikere blir rikere og de fattige blir fattigere.

Offentlig sektor er Indias ryggrad, likevel får offentlig ansatte betydelig lavere lønn enn i private bedrifter. Det har ført til en såkalt brain-drain i offentlig sektor, en mangel på godt kvalifisert arbeidskraft.

2,5 millioner mennesker som jobber med mor-barn og helse i India, har deltidsstillinger og/eller jobber frivillig, eller tjener under én dollar dagen.

– Dette er en uanstendig, svekker arbeidernes motivasjon og dermed kvaliteten på tjenesten, sier Vaidhiyathan.

I en av statene lyktes det å gi helsearbeiderne full jobb med lønn, og kvaliteten på tjenesten øk i været. Resultatet var at mødrehelsen i dette området ble betraktelig bedret, og barnedødeligheten gikk ned.

Mange av de som dør i forbindelse med fødsel, dør på grunn av blodmangel. Fagbevegelsen organiserer derfor også store kampanjer hvor de oppfordrer medlemmer til å gi blod.

Dreper jentebarn
Kampanjer for å styrke kvinners og jenters stilling, er høyst nødvendig.

– I noen områder i India er det praksis å ta livet av jentebabyer. Dette fordi familien må bruke mye penger på å få jenter gift, og så snart de er gift så går de inn i ektemannens familie. Men får du en gutt, blir han værende og kan sikre alderdommen til foreldrene, forteller Vaidhiyathan.

Er det noen likheter mellom fattigdommen i Norge og fattigdommen i India?

– Fattigdom er relativ og av forskjellig karakter. I sammenligningen mellom

FOTO: ELLISIV SOLSKINNSBAKK SELNES

Ulikt: Fattigdom er relativ og av forskjellig karakter, sier Anandalakshmi Vaidhiyathan.

Norge og India kan den beskrives gjennom tilgangen på mat. I Norge er maten til stede, men de som er fattige mangler penger til å kjøpe den. I India kan det rett og slett være at maten ikke er der i utgangspunktet, forklarer Vaidhiyathan.

ELLISIV SOLSKINNSBAKK SELNES |
ellisiv.solskinnsbakk.selnas@fagforbundet.no

Fagforbundet arrangerte seminar mot sosial dumping, med vekt på renholdssektoren. Vi spurte: Greier fagbevegelsen å fjerne sosial dumping?

Anne-Grethe Henriksen, seksjonsleder for SST Hedmark

Det må være fagbevegelsen og Fagforbundets klare mål. Vi må stå sammen, vi kan ikke risikere å bli stående på hver vår tue. Sosial dumping må bekjempes både i offentlig og privat sektor. Jeg tror ellers at dette er et større problem i privat sektor enn i kommunene. I Hedmark tror jeg ikke vi er så usatt ennå, men det er jo veldig viktig å være føre var.

Ellen Seierstad, styremedlem Fagforbundet Larvik

Ja, jeg tror vi kan fjerne sosial dumping, men det er kanskje lettere hos oss enn i privat sektor. Likevel er det nok ingen tvil om at vi har det i vårt organisasjonsområde også. Jeg tror en viktig nøkkel er opplæring. Vi har mange kolleger som trenger opplæring på alle nivå. Det gjelder både språk og om grunnleggende rettigheter i arbeidslivet i Norge. Jeg tror opplæring vil være nøkkelen til suksess.

Judith Bjerkeskaug, Fagforbundet, Ås kommune

Denne konferansen er en god start på dette viktige arbeidet. Jeg mener vi gjør ganske mye allerede, men det er langt igjen. Vi sliter nok litt med å få den gode politikken formidlet ut til medlemmene og de lokale tillitsvalgte. Jeg tror vi må møte folk på tomannshånd og fortelle dem om rettighetene deres. Jeg tror mest på direkte kommunikasjon.

Arne Løseth, leder og HTV, Fagforbundet Rælingen

Ja, det tror jeg vi gjør, men veien er nok vanskelig og vond. Det er bra at Fagforbundet har seminar om slike spørsmål. Når kommunene konkurranseutsetter renhold åpner de for tvilsomme løsninger. Vi har hatt den kampen i min kommune, Rælingen. Det har bølget en del fram og tilbake. Vi vant fram på et sykehjem som nå har kommunalt renhold. Ellers fikk vi et veldig billig selskap som gjorde en dårlig jobb. Nå har vi fått et dyrere renholdsfirma, og det er neppe noen som har spart ei krone på denne privatiseringen.

Fornøyd: Barnebyaktivist Fredrik Stellander likte det han så. Alt er gjennomtenkt til minste detalj.

TEKST OG FOTO: GEIRMUND JØR

Snart under tak

Det jobbes på spreng i Huambo Angola med å få bygningene under tak før regntida. Nesten halvparten av husene oppe. Resten er ferdig i april, lover utbyggerne.

Byggearbeidene på Fagforbundets barneby er snart halvveis. Akkurat nå er det viktigste å få flest mulig hus under tak før regntida, slik at bygningsarbeiderne kan utnytte tida best mulig. I alt jobber 70 personer på anlegget. To tredeler er fra lokalsamfunnet, mens omtrent en tredel av arbeidsstokken er spesialarbeidere som kommer fra Namibia og Sør-Afrika.

Barnebyen skal ha kapasitet til 120 barn. Omtrent en kilometer unna bygger SOS og Fagforbundet en ny skole som skal erstatte den kommunale skolen. Huambo er Angolas nest største by med omlag 200 000 innbyggere. Byen var hovedkvarteret til opprørsbevegelsen UNITA under den 28 år lange borgerkrigen (1975 – 2003). Dermed var Huambo-regionen hardt rammet av borgerkrigen.

Oppblomstring

I årene etter borgerkrigen har det pågått en voldsom gjenoppbygging i Angola.

Også Huambo bygges opp igjen. For to år siden var byen sterkt preget av krig og elendighet. Det var bombekratre i bygninger, veiene var uframkommelige og alle jernbanestrekningene var ødelagt. Søppel fløt i gatene og folk var preget av elendighet og nød. Nå er fasadene malt, granathullene støpt igjen og jernbane, veier og nybygg spretter opp. Bare uker før vårt besøk ble det gjennomført valg i Angola for første gang på 16 år. Landet preges ennå av enorme forskjeller mellom fattig og rik. Til tross for store framskritt er det svært mange som lever i ekstrem fattigdom. Landets største politiske utfordring er fordeling av den sterke veksten.

Seier

– For oss som har fulgt dette fra idesta-

diet til vi nå står her og ser at bygningene reiser seg, er dette et stort øyeblikk, sier Stein Guldbrandsen, som ledet delegasjonen til Huambo. I alt har medlemmene i Fagforbundet samlet inn over 19 millioner kroner, nok til å bygge barnebyen, skolen og lokalsamfunnsprogrammet.

Beskjeden og solid

Solid, beskjeden og integrerende er stikkordene for Fagforbundets barneby. Arkitekten Howard Johnson møtte Fagforbundet på byggeplassen og fortalte om sin filosofi.

– Disse bygningene skal stå lenge. De skal være gode hjem for store familier og må tåle tøff bruk. Samtidig må ikke bygningene ha en så høy standard at det blir vanskelig for ungene som vokser opp her å gå ut i det sivile samfunn og finne seg til rette som voksne. Hvis de vokser opp med en levestandard som er høyere enn de kan regne med som voksne, får de problemer med å tilpasse seg livet som voksne, fortalte han. Et tredje viktig hensyn er at barnebyen må være en naturlig del av lokalsamfunnet.

– Det beste er at disse barna går til skolen på samme måte som alle andre, at de deltar i det sosiale livet og har kamerater både i og utenfor barnebyen. Utfordringen er å gi området så lite institusjonspreg som overhodet mulig, sa han.

I tillegg til selve barnebyen skal Fagforbundets barneby gi tilbud til fattige familier drevet av besteforeldre, enslige mødre eller søsken. Mange av disse familiene er svært fattige og sårbare. Dersom den ene personen som holder familien sammen ikke orker mer, får det dramatiske konsekvenser for hele flokken. Derfor satser SOS på å hjelpe slike familier til å kunne greie seg selv. Det handler om å

legge til rette for at ungene skal få skolegang. De foresatte skal få hjelp til å forsørge familien, selv om det i første fase handler om ren nødhjelp for de fleste.

Mr. Vet ikke

Prosjektlederen for lokalsamfunnsprogrammet til barnebyen, Frederico Catihê forteller at det er et krevende arbeid. Det blir etablert lokale frivillige komitéer i landsbyene der prosjektet går. Det er disse komitéene som tar stilling hvilke familier som skal få hjelp og hva slags hjelp de trenger. Dermed er den direkte kontakten mellom Fagforbundets barneby og de som får hjelp, beskjeden.

– Det er viktig at vi gjør det på denne måten. Det bidrar til at de som får hjelp ikke blir satt utenfor i lokalsamfunnet. Ellers ville det være stor fare for at vi ikke fant fram til dem som trengte det mest og også for at det ikke ville være sosial aksept for dette arbeidet i lokalsamfunnet. Da ville det ikke fungere, sier Catihê. Han forteller også at etternavnet hans har en spesiell historie. Navnet betyr rett og slett «vet ikke».

– Da bestefar skulle gi far navn hadde de mistet så mange barn at han rett og slett svarte Catihê – Vet ikke. Jeg vet ikke om dette barnet heller vil komme til å vokse opp.

Ønsker yrkesskole

I alt vil bortimot 2000 barn få tilbud gjennom Fagforbundets barneby, enten ved å bo i barnebyen, gå på skole, i barnehage eller gjennom lokalsamfunnsprogrammet.

– Jeg har stor tro på arbeidet vi skal drive i Huambo, sier Alfonso Castro, nasjonal direktør for SOS-barnebyer i Angola. Foreløpig er vi i startfasen, bygningene er under oppføring, lokalsamfunns-

programmet er så vidt i gang og skolen er forhåpentlig klar til å åpne til høsten. Men fortsatt står utfordringene i kø.

– Vi må gjøre en jobb for å få kvalifiserte lærere på plass, det blir ikke skole uten virkelig lærerkompetanse, sier han.

Han forteller at den neste store drømmen for SOS-Angola er å få til en skikkelig yrkesskole i Huambo.

– Det er nok bare de færreste av ungene som begynner på grunnskole her som kan regne med en akademisk karriere. De fleste vil måtte skaffe seg et praktisk yrke, forteller han.

Solidaritet i praksis

– Jeg er imponert over Fagforbundet. Jeg hadde faktisk ikke ventet at en arbeidstakerorganisasjon ville engasjere seg i barnas skjebne her i Angola, sier den norske ambassadøren i Angola, Jon Vea.

Han var med på Fagforbundets besøk i Huambo for å se nærmere på prosjektet Fagforbundet er engasjert i. Han er særlig opptatt av barnebyprosjektets satsing på utdanning.

– Det blir en veldig stor utfordring for Angola å sørge for at flest mulig barn får tilbud om utdanning. Her som overalt ellers i verden, er utdanning nøkkelen til videre vekst. Den virkelig store utfordringen her er fordeling. Hvis ikke angolanerne får til en samfunnsutvikling

som drar med store grupper av befolkningen, vil det kunne true stabiliteten på lang sikt. Nettopp derfor er utdanning noe av nøkkelen til utvikling, mener han.

Han er også opptatt av idéen om en ny yrkesskole.

– Jeg vil drøfte ønsket om en yrkesskole i Huambo med mine sjefer og andre samarbeidspartnere her i Angola, lovet ambassadør Jon Vea.

Vil sikre drift

– Den neste store utfordringen for Fagforbundet er å sikre forsvarlig, langsiktig drift av barnebyen, sier Stein Guldbrandsen.

Han forteller at landsstyret har gitt tilslutning til å dele Fagforbundets barneby opp i mindre enheter slik at for eksempel et fylke kan ta ansvaret for en av bygningene.

– Vi ser for oss at ulike ledd i organisasjonen overtar ansvaret for hver sin bygning. Vi vil da kontakte de som i dag er faddere for to år og be dem være med på å ta ansvaret videre. På den måten kan vi for eksempel få et Hedmarkshus, et Sporveiens hus eller et lite Keyzersgate 15 i barnebyen. Dermed kan vi sikre varig drift av Fagforbundets barneby, sier han.

Reverving

De siste månedene har mange av de trofaste støttespillerne for Fagforbundets

barneby vært avventende. Mange har ventet på konkret informasjon om veien videre.

– Noe av hensikten med denne turen var å innlede en ny fase i arbeidet med barnebyen. Det er jeg overbevist om at vi skal greie, sier Stein Guldbrandsen. Han forteller at arbeidet er i gang med å reorganisere barnebyarbeidet.

– Vi skal samle mange av de som har jobbet med dette til nå og gå gjennom planene for det videre arbeidet. Det må utvikles nytt materiell og vi må mobilisere en gang til. Det er så mange som har brukt krefter og vilje på å komme dit vi er nå, så jeg er sikker på at vi greier dette også, sier Stein Guldbrandsen.

FOTO: KARI-SOFIE JENSEN

Aksjonistar mot olje

I Vesterålen står striden om oljeboring. Lokale tillitsvalde har tatt på seg dei grønne buksene og står i spissen for arbeidet mot petroleumsdrift utafor kysten.

Etter kvart som felta i Nordsjøen byrjar å bli tomme, har oljeselskapa byrja leitinga etter nye stader å bore. I Barentshavet er dei så vidt i gong. No står omdiskuterte område utafor Lofoten og Vesterålen for tur. Geologane seier havbotnen sannsynlegvis er full av olje. Dei store oljeselskapa ynskjer å komme i gang, og freistar med arbeidsplassar og investeringar i lokalområdet. Foreløpig ligg ikkje området ope for oljeboring, men forvaltningsplanen skal opp til ny vurdering i 2010.

Oljeboringa utafor Lofoten og Vesterålen er eit stridstema for dei raudgrøne. SV er mot, Senterpartiet usikre, medan Arbeidarpartiet har vore positive. Argumenta for er arbeidsplassane og verdiskapinga for lokalmiljøet og resten av Nordland. Kva LO meiner kan komme til å avgjere. Dei lokale tillitsvalde i Fagforbundet er ivrige i kampen for eit petroleumsfritt hav utafor Lofoten og Vesterålen.

Miljøkatastrofe

– Havområdet er eit særst sårbart økosystem. Konsekvensane av eit oljeutslepp vil være dramatiske, og sjølv dei små utslippa som kontinuerlig kjem frå oljeplattformene går ut over fisket. Men dette gjeld ikkje berre fisket. Naturen er grunnlaget for reiselivssatsinga i Lofoten og Vesterålen. Miljøforureining vil være ein katastrofe for denne næringa, påpeiker Christoffer Ellingsen.

Han leier Vesterålsaksjonen, nettverket til oljemotstandarane. Vaktmeisteren sitter i LO-styret i Vesterålen og har fartstid frå fylkesstyret i Fagforbundet Nordland. Med seg i styret til aksjonen har han Werna Steffensen, nestleiar i Fagforbundet Sortland. I lag med tillitsvalde frå fis-

keriorganisasjonane, lokale miljøvernarar og nokre ungdomsrepresentantar utgjer dei styret i Vesterålsaksjonen. I tett samarbeid med Lofotaksjonen leier dei arbeidet mot oljeboring i havbotnen utafor. I løpet av ganske kort tid har dei vore med på å snu haldningane til oljeboring.

LO seier nei

For tre år sida gjekk Christoffer Ellingsen av som leier av LO i Vesterålen. Da røysta medlemmane for oljeboring. No er han tilbake i styret, og har fått medlemmane med seg. LO lokalt seier no nei til oljeboring utafor Vesterålen.

– Etter at den store oljevekkinga gikk over landet for tre år sida, har stadig fleire kritiske røstar komme til. No syner lokale meningsmålingar at eit fleirtal av nordlendingane er mot oljeverksemd, seier styremedlem John Helmersen.

Seismikkskytinga får skylda, eller æra, alt etter kven ein spør. Regjeringa har løyva midlar til seismikkskyting, noko som betyr at geologane fer rundt med skip og skyt lydbølger mot havbotnen for å sjå om dei kan finne olje. Bølgjene reflekterast frå havbotnen, og fortel om det er truleg at det ligg olje der.

Skyting gav truverd

Skytinga skapte store overskriftar lokalt i sommar, da fiskarar kunne fortelje at skytinga gikk ut over fisket. Det er eit kjent problem. Ein rapport frå Havforskningsinstituttet synar at fiskefangstane går ned med 50-80 prosent når det skytast med seismikk.

– Resultata blei eit gjennombrøt for oss. Dei synta at åtvaringane våre var sanne, og gav ny truverd til kritikken mot oljeverksemda, forklarar Christoffer Ellingsen.

Han hevdar at petroleumsindustrien slettes ikkje skapar så mange arbeidsplassar, heller.

– Det dreiar seg om knappe 200 arbeidsplassar i lokalmiljøet. Det er ikke mykje samanlikna med den langsiktige verdien av fisket og turismen, seier aksjonsleiaren.

PERSPEKTIV

ILLUSTRASJON: TRUDE TIENSVOLD

HELGA HJETLAND
Leiar i Utdanningsforbundet

KOMMENTAREN

Likelønn

UTGREIINGA FRÅ LIKELØNNSKOMMISSJONEN har vore på høyring. Dette er ei viktig sak for likestillingsarbeidet og for kvinner si deltaking og rolle i arbeidslivet. Omfanget av kommisjonen si utgreiing og sprikan- de høyringssvar frå ulike partar viser og at det er eit komplisert saksfelt som gjeld mange interesser og politikkområde. Likevel trur eg det er mykje arbeidstakarorganisasjonane kan stå saman om i arbeidet med å fylgje opp forslaga frå kommisjonen.

NÅR KVINNER FÅR MINDRE BETALT ENN MENN, har det mange årsaker og ikkje alle er knytt til korleis arbeidslivet og forhandlingssystema verkar. Dei skal eg la ligge her. Diskrimineringa av kvinner startar ofte ved tilsetting. Kvinners kompetanse og erfaring blir systematisk lå- gare vurdert enn menns. Resultatet er at kvinner gjennomgåande er plassert i lågare og dårlegare betalte stillingar enn menn med tilsva- rande kompetanse. Slike former for diskriminering av kvinner kan ein som regel berre kome til livs ved at tillitsvalde gjer ein god jobb i tilset- tingsprosessar og i lokale lønnsforhandlingar.

DET BLIR MEIR KOMPLISERT når lønnsdiskrimineringa er innebygd i organiseringa av tariffområde og den kjønnsdelte arbeidsmarknaden. Kvinner søkjer seg i større grad enn menn til offentleg sektor der lønns- nivået gjennomgåande er lågare enn i privat sektor.

DIFOR ER DET MANGE SOM HAR TATT TIL ORDE for at det viktigaste li- kelønntiltaket er å få kvinner til å gjere meir utradisjonelle val av ut- danning og yrke. I så fall må vi vel også få menn til å velje meir utradi- sjonelt. Å endre slike utdannings- og yrkesval er komplisert og det tar lang tid. Ein viktig føresetnad for slik endring er at lønna i dei yrka som

i dag er dominert av kvinner, må hevast kraftig for at også menn skal velje dei. Altså må lønna i kvinnedominerte yrke hevast før vi kan få til ein mindre kjønnsdelt arbeidsmarknad enn vi har i dag.

DEI STORE LØNNSFORSKJELLANE mellom privat og offentleg sektor må med andre ord reduserast dersom vi skal få bukt med lønnsdiskrimi- neringa av kvinnene. Dei yrka der kvinnene dominerer, må verdsettast høgare av styresmakter og arbeidsgjevarar.

MEN LØNNSFORSKJELLANE MELLOM PRIVAT OG OFFENTLEG SEKTOR er ikkje like stor for alle grupper. Likelønnskommisjonen har dokumentert at forskjellane er størst for dei som arbeider i yrke der det krevst høgare utdanning. Det gjeld til dømes sosionomar, sjukepleiarar, førskulelær- arar og lærarar. Dersom rekrutteringa til desse yrka skulle svikte, vil det bety både dårlegare kvalitet i tenestene desse utfører og eit kraftig privatiseringspress. Det vil i sin tur kunne undergrave den nordiske samfunnsmodellen som gjennom den eine OECD-statistikken etter den andre blir framheva og rosa for gode resultat.

TRASS I AT NOREG ER MELLOM DEI LANDA I EUROPA med minst lønns- skilnader, har vi låglønnsproblem som må takast på alvor og løysast. Men desse problema må ikkje løysast ved å undergrave rekrutteringa til jobbar i offentleg sektor som krev høgare utdanning. Noreg ligg alt på botnen i Europa når det gjeld økonomisk avkasting av å ta høgare utdanning. Likelønnskommisjonens framlegg om ein særskild pott til utdanningsgruppene for å utjamne urettferdige lønsskilnader, for- tener difor solidarisk støtte frå alle som er opptekne av ein god offent- leg sektor.

■ Arbeidsulykke etter folketrygdloven paragraf 13-3 annet ledd

Saken gjelder hjelpepleier A som på et kommunalt sykehjem den 13.9.2005 på nattevakt alene med 19 pasienter, pådro seg prolaps.

Under snuing og stell av en svært tung pasient sammen med en syke- pleier, kjente A smerte i skulder og nakke. A oppsøkte lege neste dag og fikk smertestillende. 6. oktober ble det påvist prolaps i nakken. A ble operert 24. oktober. A ble sykemeldt dagen etter skaden og er fortsatt un- der attføring.

A meldte skaden som yrkesskade til Folketrygden 11. november 2005. Kommunen fikk senere en mer detal- jert beskrivelse.

Trygdekontoet av slo søknaden 15.12.: «Ut fra sakens opplysninger vurderte trygdekontoet at selve ulykkesmomentet mangler. Ved be- skrivelse av hendelsesforløpet er det ingenting som viser at noe uforutsett skjedde, og trygdekontoet vurderer at du hadde full kontroll over situa- sjonen. Det er på bakgrunn av disse

opplysningene at trygdekontoet gir avslag ...»

A påklagde vedtaket 27.2.2006: «skaden oppsto som en konsekvens av hendelsen», uten å nå fram.

A anket til Trygderetten gjennom Fagforbundet den 21. september. NAV fant ikke grunnlag for omgjøring. Trygderetten opprettholdt avslaget og i hovedsak viste de til begrunnel- sen NAV klage og anke Vest ga:

– Selv om arbeidsbelastningen var usedvanlig stor den aktuelle nat- ten/morgenen anses arbeidsbelas- tningen forårsaket av organisering på arbeidsplassen. Situasjonen er derfor ikke av en slik art at den medførte en påkjenning eller belastning som er usedvanlig i forhold til arbeid som nattevakt på arbeidsplassen.

– A ble heller ikke utsatt for andre påkjenninger enn de som regulært følger av det arbeid som hjelpepleier- arbeidet medfører, og som måtte på- regnes å være en del av arbeidsopp- gavene.

A mener at Trygderettens kjen- nelse er basert på uriktig lovanven- delse og bevisbedømmelse og er ugyldig. Fagforbundet mener at løft av en svært tung pasient i seg selv innebærer en risiko som burde falle inn under yrkesskadebestemmelse- ne, særlig slik som her, hvor A faller ut av arbeidslivet som følge av løftet. Spesielle forhold omkring løftet er ikke vektlagt.

A saksøkte Staten, og saken kom opp i Gulating lagmannsrett 31.10. 2007.

Dom ble avsagt under dissens. Flertallet kom til at hendelsen ikke kan regnes som arbeidsulykke, og er i all hovedsak enig i Trygderettens vurderinger.

Mindretallet kom til at hendelsen er å regne som arbeidsulykke etter bestemmelsen i folketrygdloven pa- ragraf 13-3 annet ledd annet punk- tum. Mindretallet er enig i at snuing og løfting av pasienter er ordinære arbeidsoppgaver for en hjelpeleier,

men finner at skaden i dette tilfellet kom som resultat av en kraftanstren- gelse utover det som regnes som nor- malt selv for en hjelpepleier. Etter mindretallets syn er det etter annet punktum i folketrygdloven paragraf 13-3 annet ledd ikke krav om at det må skje noe uventet eller ulykkesar- tet utover selve skaden for at den skal kunne godkjennes som arbeids- ulykke/yrkesskade. Bestemmelsen i annet punktum er ment som et reelt alternativ til første punktum og stil- ler kun krav om at den trygdede har vært utsatt for en usedvanelig belast- ning/påkjenning som går utover en normal arbeidsprestasjon. Etter min- dretallets syn er prolapsen A ble på- ført et typisk utslag av risikoen ved å være hjelpepleier på nattevakt i et regime med høyt tempo, tunge løft og lav bemanning.

Fagforbundet tapte saken og an- ker dommen.

Se også Fagbladet nr 8.08.

RANDI TEVIK

KORT SAGT

Finanskrisa rammer alle

– Hvis situasjonen i finansmarkedet bare hadde betydd at Rimi-Hagen og co hadde blitt litt fattigere, så hadde vi fint levd med det. Dessverre er det mer alvorlig enn som så, sier forbundsleder Jan Davidsen.

Tøft: Finanskrisa slår rett inn i folks hverdag, sier Jan Davidsen.

– Finanskrisa med påfølgende høyt rentenivå slår rett inn i folks hverdag, sier forbundslederen.

I tillegg til hvordan folk skal klare å betjene huslånene sine, er Davidsen bekymret for kommuneøkonomien. Kommunekreditt, som er en av de viktigste låneinstitusjonene for kommunene, har ikke penger å låne ut. Og i den grad det finnes penger til utlån, er renta for høy for kommunene.

– Kommunene får ikke lån og må innstille planlagt virksomhet. Satsing på viktige oppgaver som for eksempel vedlikehold av skoler og andre offentlige bygg, utbygging av barnehager og sykehjem, og fylling av vann i svømmebasseng må reduseres eller kuttes helt. Dette rammer innbyggerne veldig direkte, sier han.

Arbeidsledighet
Davidsen sier at finanskrisa raskt kan

forsterkes, dersom også det offentlige skal kutte i investeringer og aktiviteter.

– Dette vil føre til ytterligere arbeidsløshet innenfor kanskje først og fremst bygningssektoren og tilstøtende virksomheter. Noe som igjen vil føre til både økte utgifter og lavere skatteinntekter til kommunesektoren.

Vi forventer at Regjeringa vil bruke offentlig sektor aktivt i motkonjunkturpolitikken. Det er nok av oppgaver å ta fatt på. Vi minner om de store etterslepene på vedlikeholdssiden. Kombinert med en forsikring om at inntektsmålet for kommunesektoren opprettholdes, kan det stilles krav til kommunene om sysselsettingsplaner, inntak av lærlinger og at det utarbeides tiltak med utdanningsvikariater, sier Jan Davidsen.

KARI-SOFIE JENSSEN | kari-sofie.jenssen@fagforbundet.no

Fagforbundet siden sist

■ Landsstyret vedtok i oktober blant annet at bankene må sette ned boligrenta. – De siste ukene har vi vært vitne til en finanskrise av enorme dimensjoner. Tilliten til finansvesenet har forsvunnet. Aldri før har verdenssamfunnet satt inn så store krefter på å unngå et økonomisk sammenbrudd. Det er helt nødvendig at verdens ledere samler seg om kortsiktige tiltak for å avverge finanskrisa. Vi må få på plass globale regler som forhindrer noe liknende av det vi nå opplever, krever landsstyret.

■ Landsstyret behandlet også initiativene til bedre samhandling i helsevesenet. Fagforbundet er i gang med å foreslå hvordan samhandling kan skje. Det må utredes en ny nasjonal styringsmodell for samarbeid, oppgave- og ressursfordeling mellom kommunehelsetjenesten og spesialisthelsetjenesten. Det må sikres finansieringssystemer som forhindrer at pasientene kastes mellom de ulike tjenestenivåene av økonomiske årsaker.

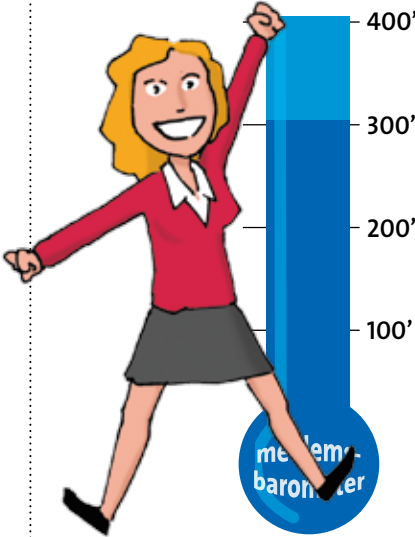
■ Statsbudsjettet 2009 er et budsjett for bedre fordeling, mener landsstyret. – Etter tre år med Ap, SV og Sp i regjering viser forslaget til statsbudsjett for 2009 at Soria Moria-erklæringen om satsing på fellesskap og velferd er i ferd med å oppfylles. Budsjettforslaget legger opp til en mer rettferdig fordeling og forskjellene i samfunnet skal reduseres. Regjeringa satser på viktige områder som helse, kommunale velferdstjenester og tiltak for å bekjempe fattigdommen framfor skattelette og privatisering. Dette er et godt budsjett for kommunesektoren med større vekst enn vanlig, og gir rom for vekst i aktiviteten, heter det.

■ Landsstyret er fornøyd med at Arbeids- og inkluderingsdepartementet arbeider med revisjon av bestemmelsene og ny yrkesskadeordning. Departementet går inn for en ordning der reglene om yrkesskade erstattes av ny lov om arbeidsskadeforsikring. Landsstyret kan støtte en slik endring, dersom belastningslidelser også omfattes av den nye ordningen.

■ Den positive medlemsveksten fortsetter. Ved månedsskiftet oktober/november hadde Fagforbundet totalt 303 438 medlemmer, herav 198 758 yrkesaktive medlemmer. Det mangler nå bare 1 242 yrkesaktive medlemmer for at Fagforbundet når 200 000 yrkesaktive medlemmer.

OKTOBER 2008:
303 438

MEDLEMMER

Verver med det søtte: Et halvt tonn Fagforbundskarameller er sendt ut til lokale fagforeninger. Disse skal brukes til utdeling og verving av nye medlemmer. Andreas Tverelv jonglerer, pakker og sender ut karameller!

Jus-Nytt: AID foreslår endringer i ferieloven

Arbeids- og inkluderingsdepartementet (AID) foreslår endringer i ferieloven som blant annet sikrer at ferie tas ut og ikke byttes med økonomisk godtgjørelse, at manglende avviklet ferie fullt ut skal kunne overføres til neste år, og at alle som fyller 60 år i løpet av kalenderåret skal ha rett til en ekstra ferieuke. Proposisjonen er til behandling i Stortinget. Foreløpig dato for avgivelse av innstilling er 08.11.08.

For bedre å sikre at arbeidstaker faktisk får avviklet sin ferie i tråd med EUs arbeidstidsdirektiv, foreslår departementet begrensninger i dagens mulighet til å få manglende avviklet ferie økonomisk kompensert som et alternativ til faktisk avvikling av feriefritiden. Bare ved sykdom el-

ler permisjoner i ferieåret skal det være mulig å erstatte manglende avviklet ferie med økonomisk godtgjørelse. Samtidig foreslås det at manglende avviklet ferie i andre tilfeller skal overføres til neste år.

Videre foreslås det at alle arbeidstakere som fyller 60 år i løpet av ferieåret, gis rett til ekstra ferieuke. I dag er det bare arbeidstakere som fyller 60 år før 1. september som har rett til en ekstra ferieuke.

Det foreslås videre at dagens ubegrensede rett til å avtale forskuddsferie begrenses til to uker i tråd med hva som gjelder for adgangen til å avtale overføring av ferie. I tillegg er det foreslått enkelte mindre justeringer og endringer av lovteknisk karakter

Viktig mot sosial dumping

I statsbudsjettet foreslås det en utredning av en modell for solidaransvar etter allmenngjøringsforskriften. Et slikt solidaransvar for lønnsforhold vil innebære at en oppdragsgiver vil kunne få et økonomisk ansvar for at oppdragstaker (leverandør/underleverandør) ikke betaler korrekt lønn til egne ansatte. Fagforbundet er positiv til en slik utredning.

Med korrekt lønn menes at krav om tarifflønn skal gjelde etter allmenngjøringsloven. Etter denne loven kan tariffnemnda treffe vedtak om at en landsomfattende tariffavtale skal gjelde for alle arbeidstakere som utfører arbeid av den art avtalen omfatter. Vilkåret er at krav om slik allmenngjøring er fremsatt av en arbeidstaker- eller arbeidsgiverorganisasjon som er part i avtalen. Vedtak om allmenngjøring gjelder bare de deler av tariffavtalen som regulerer de enkelte arbeidstakers lønns- og arbeidsvilkår (§ 3 allmenngjøringsloven).

Det å pålegge oppdragsgivere et direkte ansvar for lønns- og arbeidsvilkår etter allmenngjøringsloven, ble utførlig drøftet i Ot prop nr 56 2006-2007, men departementet ville ikke foreslå det. Fagbevegelsen derimot hadde sterke ønsker om et slikt solidaransvar for å hindre sosial dumping, særlig av utenlandsk arbeidskraft. Arbeidsgiverne, også KS, stilte seg negative. I forbindelse med årets statsbudsjett har det kommet fram at KS fortsatt er motstander av dette solidaransvaret.

Hvilke konsekvenser ville et slikt solidaransvar kunne få for norske kommuner?

Fagforbundet kunne stille krav om allmenngjøring av tariffavtalen til kommunen når den som oppdragsgiver (bestiller) ønsket å kjøpe tjenester i et marked. Med et vedtak om allmenngjøring ville kommunen stått økonomisk ansvarlig hvis oppdragstaker (under-/leverandør) av disse tjenestene ikke betalte sine ansatte etter gjeldende tariffavtale for bransjen.

Kommunen ville med andre ord få en større egeninteresse i å velge seriøse leverandører som lønnet de ansatte etter tariffavtalen. Med solidaransvar kunne

ansatte hos leverandører og underleverandører kreve kommunen, som oppdragsgiver, for mangelfull betaling fra sin arbeidsgiver. Når det i dag ikke ligger et slikt økonomisk solidaransvar på oppdragsgiver, vil kommunen kunne tjene på lavere anbudspriser som følge av underbetalte ansatte hos potensielle leverandører. I dag har oppdragsgiver liten egeninteresse i å utføre sin såkalte «passe-plikt» for oppdragsgiver med iver – selv om § 9 i allmenngjøringsloven forplikter oppdragsgiver skjønnsmessig å påse at oppdragstaker forholder seg lojalt til vedtak om allmenngjøring.

Hvilke konsekvenser ville et slikt solidaransvar kunne få for våre medlemmer?

Innføring av et slikt solidaransvar vil kunne hindre sosial dumping ved anbud på renhold, kantinedrift, sykehjemdrift mm. Det ville også kunne gjøre det lettere for våre medlemmer å vinne i fremtidige anbudskonkurranser der det åpnes for interne bud, det vil si at kommunen selv legger inn anbud.

BJØRN KRISTIAN RUDAA | bjorn.kristian.rudaa@fagforbundet.no

FAGFORBUNDET

UTGIVER: Fagforbundet
ANSVARLIG REDAKTØR: tone.zander@fagforbundet.no
FAGREDAKTØR: geirmund.jor@fagforbundet.no
I REDAKSJONEN: nils.fredrik.hansen@fagforbundet.no
ellisiv.solskinnsbakk.selines@fagforbundet.no
kari-sofie.jenssen@fagforbundet.no
randi.tevik@fagforbundet.no

LAYOUT: kjell.olufsen@fagforbundet.no
berit.paulsen@fagforbundet.no
REDAKSJONEN AVSLUTTET: 3. november
OPPLAG: 18 500
TRYKK: Aktietrykkeriet

Britt Ås

– Min rolle er å være pådriver og sørge for at Fagforbundets politikk når fram og blir gjennomført. Så må jeg få med meg de andre på det jeg gjør, sier Ås.
Da tidligere fylkesleder Sylvi Nergård fratrådte vervet tidligere i høst, ble det innkalt til ekstraordinært fylkesmøte.
– Vi ønsket å velge nye ledere framfor å konstituere. Nå er vi valgt fram til 2011, og på den måten har vi fått mer arbeidsro, forklarer Ås.
Når en har nærmere 13 000 medlemmer å passe på, er det de gode hjelperne som gjør at en ikke blir fratatt nattesøvna.
– Det som er nytt for meg nå, er de administrative oppgavene. Men jeg har mange flinke personer rundt meg, og alt vi oppnår, er betinga av det samspillet. Gro Harlem Brundtland sa en gang at det nytter ikke å være en skinnende stjerne på himmelen alene. Det er viktig at vi som er sentrale tillitsvalgte i fagfo-

reninger, fylker og sentralt har dette klart for oss. Krafta vår består ikke i å kjøre sololøp – men å involvere og ta hele organisasjonen i bruk.
Er det enkeltsaker eller seire du husker ekstra godt?
– De fleste seirene har man jobba lenge og kontinuerlig for å oppnå, derfor husker jeg dem ikke som enkeltstående. Men det var ganske stort da Kommune- forbundet og Helse- og Sosialforbundet i 2003 ble til Fagforbundet. Etter sammenslåingen har vi jobba mer samfunnspolitisk, og flere saker har havna i søkelyset. Det er også veldig stor deltakelse. I Troms har vi aktive fagforeninger som også er synlige i mediebildet.
I tillegg til å kjempe for retten til heltid, er troen på velferdsstaten en viktig drivkraft.
– Jeg vil være med på å sørge for at velferdsstaten fortsatt kan vokse fram.

Det nytter ikke å være en skinnende stjerne på himmelen alene.

oss ny tillitsvalgt

oss@fagforbundet.no

For fellesskapet: Ferdig utdanna hjelpepleier i 1979, tillitsvalgt, hovedtillitsvalgt, fylkesleder i Norsk Helse- og Sosialforbund, nestleder i Fagforbundet Troms og nettopp fylt femti. Hun er ingen nybegynner, den tillitsvalgte som har fått ledervervet i Troms fylke.

Tjenestene skal ikke variere etter lom- meboka, fastslår Ås.
Musikalsk åpenbaring
Ikke bare deltar hun i det politiske liv, hun har også blitt mer og mer musikk- elsker.
– Når jeg ramler ned i sofaen på fre- dagen, kommer samboeren fram med konsertbilletter til lørdag, så da må jeg være klar, smiler hun. Jeg var i Italia for fire år siden og hørte en mannlig sanger synge fra La Bohémé. Det var så nydelig at jeg kunne dødd der og da. Sangeren var blind og i tillegg hadde han cerebral parese. Men han sang som en gud. I et- tertid har jeg fundert over denne opple- velsen i et mer politisk lys; at han med sine handicap kunne gjøre noe sånt. Vi trenger å bli minna om at ALLE har noe å by på. Det er så fort gjort å tenke be- grensninger.

ELLISIV S. SELNES |
ellisiv.solskinnsbakk.selines@fagforbundet.no

oss kurs & konferanser

■ Vi teller ned til Fagforbundsukene 3.–14. november 2008
I uke 45 og 46 er det klart for Fagfor- bundsukene. Da mobiliserer hele or- ganisasjonen, så følg med på oppslag i lokalavisene og på hjemmesidene til fylkene. Bli med på aktiviteter i ditt nærmiljø, og ta bilder for å sende til fylkesorganisasjonen. Ta kontakt med lokale medier og sørg for å få blest om Fagforbundet der du bor! Neste OSS kommer med fyldige reportasjer.

■ 4.–5. november, Oslo
Fagkonferanse Havn
Fagforbundet Seksjon samferdsel og teknisk (SST) ved Faggruppe Havn, hol- der fagkonferanse for havneansatte. Statsråd Helga Pedersen snakker om Nasjonal transportplan og framti- da for gods og havn. Andre temaer: Moderne godshåndteringsutstyr, lo- gistikktrender og utviklingstrekk, ar- beidsgivers styringsrett, overtid og arbeidstidsendringer og utfordrin- gene ved fagbrev for kranførere. Det blir også omvisning på Oslo havn ved havnedirektør Anne Sigrid Hamran. Spørsmål om konferansen? Kontakt SST ved carl.ivar.delingsrud@fagfor- bundet.no

■ 26.–27. november, Bergen
«Nye generasjoner, nye krav!»
Landskonferanse med søkelys på unge mennesker med utviklingshemming. Bare Marte, en dokumentar om Mar- te Wexelsen Goksøy, vises. Hun har Downs syndrom og møter mange stengte dører, men lar seg ikke stop- pe. Blant innleiderne er dekan og tidli- gere statssekretær i Arbeids- og sosial- departementet, Kristin Ravnanger, SVs gruppeleder i Bergen bystyre og leder for komité for helse og sosial, Oddny Miljeteig, og Kjellfrid Blakstad, leder Seksjon helse og sosial i Fagforbun- det.

■ 3.–4. desember, Lillestrøm
Kvalitet og prioritering i helsetjenesten
Konferansen arrangeres av Nasjonalt råd for kvalitet og prioritering i helse- tjenesten. Den er en videreføring av de tidligere kvalitetskonferansene, og bedre skal det bli, som har blitt ar- rangert av Helsedirektoratet i flere år. Blant temaene: Samhandling, ulik- het i tjenestene, kvalitet og priorite- ring i utdanningene og innføring av ny teknologi. Program: www.kvalitetog- prioritering.no

oss nytt om navn | oss@fagforbundet.no

teoLOGene har oppnevnt nye hovedtil- litsvalgte. Ansvarlig for Nord-Håloga- land bispedømme er Europas nordlig- ste prest, **MAREN NINNI A. LOCKERTSEN** i Nordkapp kommune. Sør-Hålogaland bi- spedømme er i trygge hender hos **ANNA RAMSKOV LAURSEN**, prostiprest i Sand- nessjøen.

JOHN BJØRKLUND ble Fagforbundet avd 281 Sandnes kommune sitt medlem nr. 2000. Medlemsrekorden ble satt den 23.

oktober. Foreningen synes dette er utro- lig stas. **MARION HAAVE** overrekker blom- ster til det nye medlemmet.
BRITT DANIELSEN er tilsatt som rådgiver i Omstillingsenheten i forbundet sentralt. Hun har en prosjektstilling fram til år- skiftet 2010/11.

NAV Rælingen åpnet 19. september og **CAROLINE SØGNEN** (bildet) er ny til- litsvalgt for Fagforbun- det på NAV-kontoret i Rælingen kommune, melder Fagforbundet Rælingen.

BRIT HILDE GRAMSTAD har blitt ny tillits- valgt etter **NORA KVAME** i Hillevåg barne- hage i Stavanger.

SIDSEL FARKVAM HJELME (bildet) er ansatt i fast stilling som journalist i Fagbladet.

Avd.684 Fagforbundet Øyer har fått ny plasstillitsvalgt på Rådhuset. Hun heter **JANE GARSTED** og jobber på avd. Skatt og innfordring. Fagforbundet Øyer har også fått ny plasstillitsvalgt på ungdomsko- len. Hun heter **INGERLISE SKARPJORDET** og er en av kommunens to ledende ren- holdere.

KARI GRANLUND har fått fast stilling som rådgiver i SKA. Kari har vært knyttet til seksjonen i en engasjementstilling.

NILS FREDRIK HANSEN er tilsatt i ny stil- ling som rådgiver på informasjonsavde- lingen. Han skal ha et særlig ansvar for informasjon knyttet til Seksjon helse og sosial, i tillegg til andre løpende informa- sjonsoppgaver.

Avd 483 Norddal har fått ny plasstillits- valgt, og det er **MAY BERLI**. Foreningen har også fått ny hovedtillitsvalgt. Han heter **KJETIL URI**.

oss redaksjonen

oss@fagforbundet.no

Send oss en e-post og si din mening og kom med tips!